

БАЛКАНСКА РЕВИЈА

Лист излази 1. и 15. у месецу.
Годишња претплата 45 динара.
Полугодишња 22 динара.
Поједини број 2 дин.

Лист за политичка, социјална и привредна
питања Балкана

Главни уредник
МИХАИЛО ЧУЈОВИЋ
Уредништво и администрација
Кнез Милетина 53а БЕОГРАД

Наша Мажино-ова линија

Од почетка писане историје па до недавно, Балкан је био гробен на коме су се ломили и кршили инте реси светских империја. Његов географски положај (водени и копнени путеви вежу два континента) био је увек примамљив мамац као сигурна етапа за освајање Средње Европе и Мале Азије, слободан излаз на море са лукама у пуној безбедности и заветрини, из којих се са лакоћом може контролирати источни део Средоземног базена. Сукоб међу многобројним балканским државама и државицама увек је био само реперкусија борбе Велесила. Државници балканских држава као оруђе, трабанти или експоненти појединих Сила излагали су своје земље големом ризику било да су се везивали круто за поједину силу или јој се за рачун друге опирали. Због тога су суседски односи међу Балканцима били несносни, јер се је свежа крв скоро без престанка испаравала по међама држава. Изгледало је да ће тако ићи у бескрај. Као да је било у књигама судбине писано да ће до века по Балкану падати сенка црних облака који руше или прете.

Откуд данас насмејано сунце на балканском небу? Зар је збиља нестало безобзирних акција диктованих с вана? Половични неред и несигурност су отклоњени. Можда сада постоје тек безопасне жеље неке Силе, али сви увиђају да је бесмислено предузимати ма шта за успостављање старог стања. Кома и чему то треба приписати у заслугу?

Југославија је без сумње најмоћнија балканска земља, а настањена мирољубивим народом који се је вековима херојски бранио тежећи за миром и слободом кога није никад дуго уживао. Она је давно требала дати човека који ће донети одлуке и привести их у дело којима ће обезбедити миран и спокојан живот своје народу и суседима. Шаблонизирани дипломати од заната нису у томе правцу учинили ништа. Док су били на положајима измењивали су по који рђав или добар корак и то је све.

Доласком на управу земље и на чело вођства вањске политике г. др. Милана Стојадиновића наша вањска

политика кренула је колосеком стварности и бележила сталне успехе. Наш положај и углед у односу на друге државе завидно се је померио у нашу корист. Г. др. М. Стојадиновић познат као човек ретке енергије, ерудита, са концепцијама основаним на одличном познавању економских знаности и привредне ситуације у целом свету, са прегле-

Г. др. Милан Стојадиновић

дом целокупне политике, предузео је плански и са много разумевања акцију која је донела сјајне резултате.

Пре свега дошао је до закључка и убеђења да се Балкан може решити туторства иностранства само ако буде иступао као целина. Најболнија стара балканска рана са стотине нових убода био је страшни сукоб браће Срба и Бугара. Веровало се је да борби нашој, краја бити неће и да ћемо се борити без предаха. Данас је рана извидана, а њезини трагови ишчезавају као дојам ружнога сна. Наступили смо искрено и братски испред себе самих, нагласили бесмисленост борбе и предочили обостране користи од трајнога мира и узајамне помоћи и — успели смо.

После овога постигнутога успеха отворена су широм врата Балканског споразума који је триумф наше политике. Примедбе се могу стављати и пакосно прорицати црна будућност, али факти су тврдоглави:

Балкан је престао бити вулкан. Подземне тутњаве нема. Кратери су угашени. Врелих извора и отровних плина нема. Место досадаш-

њег трошења новца за честе пограничне карауле, бодљикаве жице и густе страже по међама, давања живота, задобијања рана и пуњења тамница сад се у устаљеном миру извршава дело обнове по дивним балканским земљама, отклањају развојне запрете и надокнађује пропуштено. Некад узбуркана мора, Јадранско, Јонско и Егејско не бију више бесно на обале Балкана о којима је режала укопана тешка тврђавска артилерија, него су мостови за пријатељске посете и размену производа.

Г. др. Стојадиновић је успоставио најсрдачније односе са моћном Италијанском Империјом. Наше привреде су упућене једна на другу. Италијанска индустрија је стара шест стотина година, а наша је домовина претежно аграрна. Узајамно ћемо сатурирати пијаце храном, сировинама и фабричким производима. База нашег пријатељства је реална и диктована условима под којима живе наша два народа и збиља докази и манифестације одличног суседства не престају.

Југословенска и немачка привреда се исто тако комплетира. И с Немачком смо везани истинским пријатељством. Са извесне стране нам се замера због држања приликом извршења „аншлуса“. Зашто би се ми опирали жељи великога народа, који је дао огроман допринос духовној и материјалној култури, да се сједини, кад смо ми поносни и ликујемо због нашег уједињења.

Г. др. Стојадиновић није смањио обим старих пријатељстава везујући нова. То је сјајан доказ његове државничке окретности и способности, јер корист није ишла упоредо са штетом. То је непроцењиво богат резултат вањске политике.

Са свима суседима живети у односима какви се само пожелети могу, а који су постављени на реалну основу, не допустити да се ти односи помуте — то је „мажинова линија“ за одбрану земље и чување њезиног интегритета.

Др. Ј. К.

ПРЕ СВЕГА...

Трудићемо се да издавањем листа „Балканска Ревизија“ допринесемо свестранијем упознавању наше шире јавности са политичким, привредним и културним животом балканских народа; сматрајући да је међусобно познавање народа са народом главни услов за тешњу сарадњу, и то у првом реду, на привредном и културном пољу, из које ће као неминовно да резултира, солидна и тешња политичка сарадња.

Руковођени искуством оваквих акција и успесима еминентних балканских државника на делу зближења балканских народа, — ми, млађе генерације Балкана, морамо доћи до много значајнијих резултата. Треба и морамо — на цементним темељима балканске сарадње у чије је изграђивање уложио највише жртава Блаженопочивши Краљ Александар I, да довршимо зграду балканске заједнице и мира на Балкану и дочекамо триумф идеје „Балкан балканским народима...“

Витални интереси балканских држава захтевају, да међу балканским државама влада више него слога и пријатељство. Ти исти заједнички интереси налажу нам да се повежемо чврсто у ланац пријатељства и солидарности, јер ћемо само у заједници и удруженим снагама бити довољно ауторитативна брана било чијој експлоататорској тежњи и империјалистичкој експанзији.

После „Балканског пакта“, трајног споразума између Југославије, Грчке, Турске и Румуније, дошло се и до давно жељеног пакта о вечном пријатељству са братском Бугарском, који претставља круну балканске солидарности и резултат реалног правца наше спољне политике под вођством г. др. Милана Стојадиновића. Јер, Балкански пакт тек употпуњен пактом вечног пријатељства између Бугарске и Југославије, показао се као бриљантан инструмент за регулисавање односа и одржавање мира на Балкану. И још више. Спољни политички догађаји у свету, потврдили су неоспорно; да је Балкански савез инструмент који је у најкритичнијем моменту Европе, створио потребну равнотежу снага и спречио ново крвопролиће.

Овим желимо да подвучемо корисност тешње сарадње и солидарног разумевања, да би истакли

потребу за још тешњом сарадњом на међусобном упознавању. Ми млађе генерације морамо, са своје стране приватном иницијативом, поради на свима линијама људске делатности да дело упознавања и тешње сарадње донесе лепшу будућност и благодане балканским народима. Рад на упознавању и тешњој сарадњи са основном и заједничком идејом мира, мира као потребе човека. Мира, као потребе једног социјалног тела, да би се могло развијати, еволуирати.

Дакле, мир као предуслов за развита хармоничног односа једне целине са другим целинама. Мир као братског односа са свима, са задатком уклањања свих узбуђења и немира, који би ометали кристализацију нашег властитог материјалног и духовног живота. Мир у коме ће појединац и социјалне целине најзад наћи своју бољу природу.

Идеју мира прихватамо као мудрост, јер је мржња и непријатељство, расипање снаге и мудрости. Мир је ту као први принцип еконо-

мије снага једне заједнице и као трагична на којој ће се извршити духовно сарађивање. — У атмосфери мира могуће је успешније отклањати: неспоразуме, заблуде, предрасуде и мржње. **А све се то даде одстранити разумевањем.** Разумевањем као резултатом генетичне спознаје једне појаве. Разумевање као остатак после уклоњених предрасуда — заблуда. Разумевање, као темељито познавање прилика и у слова под којима је неко зло искриво, јер балкански народи се међусобно знају, али се мало познају. Са ретким изузетцима, ту мислимо на личности, које се по својој позиву мање или више баве проучавањем балканских земаља. — Балканци једва познају историју и географију суседних балканских земаља, а већ о актуелним политичким и привредним проблемима, не може се ни говорити.

Нашим радом кроз упознавање, желимо да остваримо ново доба, нови Балкан, који је већ стекао своје право и завидније место у реду међународног склопа.

Турско-Грчки пакт о пријатељству

Потпуно је ведар Југ Балканског полуострва. То је давнашња жеља турског народа који је већ две деценија у перманентној националној револуцији и који с много успеха одагнава последње трагове устајалих векова зацарених од болесне отоманске царевине стварајући нов друштвени поредак и нов живот у свим правцима. А и наши суседи су с радостју дочекали да одахну — да свој труд улажу само на унапређење своје сиромашне древне домаје.

Рат вођен пре седамнаест година између Турске и Грчке сад је тек у потпуности ликвидиран. Данас је попанула прашина заборава на крв, на поразе и на тешка непријатељства које је оставио рат у наследство.

Турски народ је сматрао да води борбу за преживота народа да му осигура егзистенцију, јер су малоазиске обале једини плодносни терен, а да не говоримо о драгоцености великих поморских лука. Вероватно због такозваног „источног питања“ из иностранства је била код Грка распаљена сентиментална жеља за освајањем обале Мале Азије која је њихова прадомовина и у којој су се родили и учили оснивачи грчке филозофије и њезиних школа. Осим тога малоазиски Грци спојени су многобројним отоцима са европском Грчком, преко којих се, тако изгледа на земљописној мапи, може као преко каменица прећи поток.

Рат се је свршио тешким поразом Грка. Последице пораза биле су

грозне. Изгони стотине хиљада Грка и Турака створили су очајну ситуацију нарочито у Грчкој, јер сиромашна и ратом опустошена земља није могла поднети овако огромне вишкове становништва. У унутрашњој политичкој ситуацији владао је пун хаос. Инциденти са Турском није престали. У овакој ситуацији сваки режим, који је и помишљао на рат и одмазду, падао је, али је огањ за нови пожар непрестано тигао. Ретки су били оптимисти са надом на свануће и боље дане.

Али мудрост и увиђавност државника Балканског споразума пријатно је изненадила пријатеље мира и одагнала страх од нових заплета на југоистоку Европе. Ових дана долазак турских државника у престоницу Грчке и братски пријем на кога су наишла потврдио је да ће се у искренности и узајамном поштовању ићи до краја. Тако Грчка и Турска као чланице Балканског споразума показују и доказују чврсто решење да се држе свих обавеза узетих на себе и да препуштају другим пределима планете нека буду поприште трзавица и борби, а државе Балкана хоће и могу да одржавају трајан мир који није у сенци топовских цеви.

Ђ. С.

**Читајте и ширите
БАЛКАНСКУ РЕВИЈУ**

АНАЛИЗА НАШЕ УНУТАРЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ

Наша политичка ситуација почела се је кристалисати и давати јасне контуре о мјера политичких снага.

Постепено се разбија фама о „корену у народу и густо сврстаним фалангама“ појединих бивших и пријављених странака. О немогућности прихватања владајуће странке од појединих делова нашега народа. Ствари данас стоје сасвим другачије.

Југословенска национална странка покушава да тера воду изворама. Творци те странке су њени пробари од пре три године били, они су је сахранили без погребних почести, а сад покушавају да је ускрсну и живот јој удахну. Снага Ј. Н. С. је чисто локалног успеха. Није везана ни за програм ни за шефа странке, већ за појединце, веште демагоге, који су без скрупула искористили ситне инстинкте масе, или је (као што је случај у Босни) одржавају у Косовској небулози говорећи у десетерцу. Шефови ЈНС (и има их збиља много) стрепе од избора и изненађења врло непријатних. Њихова данашња активност, вашарска бука и узнемиреност има за циљ да бар спасе главе вотства. Та поједина острва су слабо упориште и она се сваки дан круне опкољена непрегледним морем противника. Народ увиђа бесмисленост и јаловост политике која ништа не обећава осим довођење на власт професионалних политичара, који су је глупо — детињски изгубили.

Удружена опозиција састављена на брзину и ад хок због изборног закона никад није ни показивала кохезију ни сагласност. Распадање је постепено, али сигурно.

Адам Причићевећ је отступио са претседничког положаја бивше Самосталне демократске странке. Коментари су многобројни, демантичести, али је факат да је нешто било или ће ускоро бити што не иде у прилог С. Д. С. организацији.

Др. Драгољуб Јовановић повећава из дана у дан друштво дисидентна које има претензије на теренима где је до сад Удружена опозиција имала успеха. Ово су знаци да је војска разбијена и бекство или прелажење противницима је у изгледу у најскоријој будућности.

Старци, шефови србијанског дела Удружене опозиције, којима ми одајемо дужно поштовање за рад у младости, не могу да увиде да су депласирани и да их је време прегазило. Данас је темпо живота утростручен, а динамика убрзана, па се од вође и шефа захтева више еластичности, окретности, а стара крв не може да иде у корак са динамиком и током живота. Опасно би било старцима поверавати управу, јер данашњица не подноси крутост, претерану обазривост и глупу доследност. Осим тога У. О. везе су претанане и слабе да би је одржали на окупу кад би рецимо дошли на власт. Тада би се испојиле супротности у свој својој жестини, и то би

могло довести до тешких последица по нашу земљу кад би се затражило само деломично извршење обавеза датих појединим странкама. Немогуће је правити уступке и узајамне концесије тако хетерогеним елементима, јер су опреке велике, а инкопатибилност гледишта очигледна.

Г. др. Влатко Мачек није дорастао да буде „вођа“ хрватског народа. Он слободно може рећи да није крив што је „вођа“, јер је дошао „по реду“ као претседник странке. Резултати вођења политике његове су четири фракције које се све више удаљавају и прете да сваки час иступи свака за себе. Нужно је тако морало бити, јер и стрпљење доброћуднога хрватскога народа има граница. Нестрпљење су искористили и комунисти и клерикалци и „легитимни“ наследници покојнога уваженога Стјепана Радића, а ни Саркотићева банда не мирује. То су „услуге“ које је учинио г. др. Мачек својој племену. Трезвени и реални Хрвати окрећу се политици г. др. Стојадиновића, која им нуди и гаранције братско решење такозваног хрватског питања.

Г. Светислав Хођера стагнира са прогнозом за срозавање и умртвљавање.

Једина Југословенска радикална заједница убедљиво осваја позиције међу широким народним масама које су сите крилатица, празних парола, већ траже леба, мира и рада.

Наш је народ негодовао, бунио и запрепаштавао се сазнавајући за страховите афере прошлих режима. За данашњи режим се и не шапуће о њима. Нестало је и афера и афераша. Чак су се и кориговале, у колико су могућности допуштале, старе афере саблажњиви уговори одбачени или доведени у сагласност са ценама тржишта.

И највећи противници данашњеј владе признају у души и кад истински говоре успехе политике г. др. Милана Стојадиновића, који је доказао државничке способности, пребродио толике тешкоће и срушио толике препреке и замке подметане од стране безобзирних противника. И противници место да су га срушили још су га и уздигли. Непомирљиви противници политике г. др. Стојадиновића су умукнули, а многи од њих већ се и нуде за „лојалну сарадњу“ да би били нека врста припремних чланова. Ово најречитије говори да моментано нема ни боље политике ни реалнијег вођења државних послова.

Г. др. Стојадиновић предузео је да реши и с успехом решава читав комплекс друштвених проблема код свих сталежа. Пракса показује да се је све упутило добрим и утрвеним путем. Сви ми морамо прихватити сарадњу коју нам нуди Краљевска Влада, јер се тиче наше користи, а препустити неурачунљивим политику ината.

Михаило Чујовић

Балкан као пример мирољубљиво политичке сарадње

Европско јавно мњење, које је толико самоуверено у своје познавање света и прилика у њему, о једном од најважнијих делова Европе, о Балкану, имало је врло магловиту претставу.

Наиме, „Балкан“, мислило се то је синоним ироније. „Балкан“ то је нека саркастична глорификација суровости, грубости и примитивности.

И још по нечем је познат био Балкан. Он је за многовољено европско јавно мњење претстављао „буре барута“. Балкан вечито бунтован, вечито револуционаран, стално доводи у опасност европски вечито сумњиви мир.

И заиста формално је тако било. Али, европска јавност, која је навикла да посматра ствари онако, у каквом се руху покажу, није умело или пре ће бити, није ни хтела да погледа и испод тог руха.

Међутим, данас, када је време, тај велики и благотворни фактор, учинило своје; повратио се мир и спокојство и међу завађеним балканским народима. И тако Балкан некада најнемирнија тачка на земљиној кугли, данас је најмирнији. За двадесет година балкански народи су приложили делу општег мира колективне напоре сваког појединог народа, да се трајно чува мир и створи пријатељска атмосфера међу народима. Нема више ранијих сукоба интереса, нема више подељености у разне интересне сфере. Балкански народи створили су и ос чували идеологију да Балкан припада балканским народима.

Слога балканских народа омогућиће да се очувају њихове слободе и независност, да се оствари тешња сарадња међу њима и тиме једна јака интересна, економска и културна целина која ће нам свима моћи да служи на понос и у одбрани наших заједничких тежњи и интереса.

Балкан никад не остаје равнодушан према збивањима у свету а још мање то може бити данас, када је сва тако звана културна Европа у знаку револуције. И, ако је данас икоме потребан мир, Балкану је најпотребнији и он га љубоморно чува; а Европа ако искрено жели мир нека не дира у Балкан. Своју културу и свој социјални идеал балкански народи изградиће само у миру и кроз мир.

Фрања Галијан

НАШИ ГОСТИ

Са првим пролетњим сунцем Београд је дочекао многе госте из братске нам Бугарске. Тако се ових дана по београдским улицама могло видети браћа Бугари и Бугарке који су у друштву наших суграђана упознавали нашу престоницу.

Код многих група које су из Бугарске дошле велико интересовање је побудила изложба италијанских портрета кроз векове, а нарочито пролетњи београдски сајам узорака.

ЈЕДНО КРАЉЕВСКО ВЕНЧАЊЕ

27. пр. месеца обавило се је у Тирани скромно краљевско венчање. Краљ Зогу I склопио је брак из љубави са мађарском грофицом Жералдином Апоњи. Претставници многобројних држава били су присутни свадбеним свечаностима и тиме увећали радост албанског на-

рода, који је одушевљен својим младим краљем као реформатором и неимаром нове Албаније.

Извештаји светске штампе су једнодушни у тумачењу и објављивању незапамћеног излива оданости Албанаца према својој младом Краљу и новој Краљици, који су најсолид-

нија гаранција за бољу и светлу будућност борбенога и марљивог народа. Изабраник албанског народа сигурно ће оправдати својом владавином наде својих поданика. Многи гестови у одрицању и краљевски поклони су путоказ за начин владавине у корист широких народних маса.

ПОТРЕБА ЗА МЕЂУБАЛКАНСКОМ ОМЛАДИНСКОМ САРАДЊОМ

Ми имамо за дужност, да овом приликом укажемо на велике, историјски значајне и пуне одговорности дужности и задатке, пред којима се данас налази омладина балканских народа и који је у најскоријој будућности неминовно очекују. Хоћемо да подвучемо и истакнемо, тако неопходну потребу за што приснијом сарадњом међу омладином свих балканских народа, баш у вези са тим тако значајним дужностима и задатцима, који балканској омладини претстоје.

Прва дужност, која треба да лежи увек на срцу свима напредним и свесним омладинцима балканских народа, јесте предан и ако доста тежак и са много препреке скопчан рад, на међусобном упознавању. Без што тешњег контакта између омладине балканских народа, без свестраног упознавања културе, земље, језика, обичаја начина живота и становништва, не може се доћи до љубави, искрености и отворености међу омладином, а без тих трију, тако важних фактора, не може се ни замислити неки приснији и плоноснији резултати. Без сумње, да сваки од појединих балканских народа има по неко своје специфично народносно обележје, има сигурно и својих културних заосталости, мана и недостатака, али можемо слободно рећи, да простосрдечност, широкогрудост, сировост и жарка воља за међусобним разумевањем у одбрану наших заједничких балканских интересних сфера, имају сви балкански народи заједно.

Сталне везе и узајамно упознавање балканских земаља, које су у последње време врло честе, већ показују задовољавајуће резултате. То се нарочито потврђује у посматрању омладинских односа и веза, за последњих неколико година, између нас и Бугара.

У првом реду везе преко заједничких студија на универзитетима појединих балканских држава. Ова неодољна потреба за што чешћом разменом студената међу универзитетима појединих балканских држава осећа се у последње време све више и више. За најлепши пример можемо узети опет браћу Бугаре, који из године у годину у све већем броју похађају наш универ-

зитет, тако да их данас има преко 300, а само у овом семестру уписало се на медицински факултет преко 40 бугарских студената. Од велике су важности за међусобно упознавање, феријалне практичне размене студената. Требало би такође настојати да се та размена студената што боље организује и појача између нас, Турака и Грка, као што је већ учињено између нас, Бугара и Румуна. Ово би била чисто практична и за научни развој неопходна сарадња, но исто тако је важна и туристичка сарадња, која се постиже организацијом екскурзија, ради међусобног упознавања, земаља, прилика и начина живота појединих балканских држава. Поред свих препрека и тешкоћа које су се имале савладати постигло се доста завидних резултата. Поред честих екскурзија у поједине балканске земље, приликом разних балканских и међународних конгреса и састанака који се одржавају у појединим балканским земљама и на којима махом учествују претставници искључиво једног staleжа или професије, организован је у последње време и знатан број студентских екскурзија. У овом погледу нарочито су много допринела и летовања чију организацију, већ 3 године, с успехом спроводи између наших и бугарских студената, Студентска секција Бугарско-Југословенске лиге у Београду и секција Југословенско-Бугарског друштва у Софији. И овога су као и прошлог лета наши студенти и студенткиње са сва три наша универзитета, скоро 60 на броју, летовали у дивном бугарском морском купалишту Варни на Црном мору, док је исто толики број бугарских студената и студенткиња, летовао код нас на Јадрану у сунчаном и романтичном Сплиту. Том приликом поред чисто здравствене користи коју овакав начин летовања пружа, дошло се и до врло повољних резултата на учвршћивању наших међусобних студентских односа а склопило се и много личних пријатељстава и братских срдечних веза, између наших и бугарских студената.

Морамо приметити да се у овом правцу много даље отишло са Бугарском и Грчком, а мање са осталим балканским земљама, премда је већ и ту учињен знатан корак

напред и прокрчен сигуран пут ка што јачем и скоријем омладинском упознавању и пријатељству, а преко њега и једној несумњиво плодносној сарадњи.

Ето, то је оно, што ће нас преко мирољубивости, искрене међународне сарадње којој данас теже спољне политике свих балканских држава, интимно приближити и учинити да се у најскоријем времену, оствари тежња за једну општу међубалканску омладинску сарадњу. Пут ка тој сарадњи има да буде прокрчен несебично и спонтано одоздо, из најширих омладинских и народних слојева, преко што јаче интелектуалне и физичке везе, Пут, прокрчен заједничким напорима, целокупне омладине Балкана, у борби за општи мир и благостање. Ми, омладина Балкана, морамо се трудити да све старе ране излечимо. Да изгладимо све размирице и да поведемо нове генерације ка једним путем истинског и неизвештаченог братства, разумевања и пријатељства.

Пролазећи кроз поједине балканске земље сваки је могао запазити, да бугарски сељак испод Витоша, грчки епирских гора, турски око бедема Цариграда, још увек са истом примитивношћу и са истом љубављу раде и воле сирову земљу, која их храни као и наш сељак испод Копаоника, банатске равнице или кршних Динарских страна. А ако би били мало дуже са њима у разговору уверили би се да би се они брзо спријатељили и разумели и ако говоре четири различита језика, ако ни по чему другоме, оно по заједничким и тако упадљивим жуљевима на храпавим рукама и препланулим намученим лицима.

Дакле, то су мотиви, који нас, њихове синове треба увек да инспиришу и руководе на путу, ка што тешњем и интимнијој међубалканској солидарности и сарадњи. Ми се ни у ком случају не смејемо дати завести, или збунити са радом оних, којима је циљ да и даље међу балканским народима влада мржња и неразумевање, завист и расправе, како би нас завађене у даном моменту, што лакше могли искористити за своје завојевачке и експлоататорске циљеве, као што су то и чинили и у недавној прошлости.

ЕКОНОМСКО ЗБЛИЖЕЊЕ БАЛКАНСКИХ ДРЖАВА

Проучавајући развој оште кризе балкански народи тражили су лека, којим би се могле ублажити задобивене ране од ове несретне немани. Заједнички интереси међу балканским народима, захтевали су више упознавања, додира, и напоследку, што је природно и оправдано, једног општег споразума, како би дошло до једног компромисног решења и срећног изласка из овог положаја. Имајући у виду, да сваки народ за себе не може искоренити ово зло, дошли смо до уверења да само једна заједничка искрена сарадња може имати успеха у побољшању прилика свих заинтересованих земаља. Ми сви знамо, да све балканске земље, као економска целина, имају строго исте интересе и погледе, и наравно, кад се ради о економским зближењима и учешћу у решавању опште привреде, можемо рећи, а да не претерујемо, да се може остварити једна чврста и солидна сарадња између њих.

Као синтеза заједничке сарадње, не само у економским него и у политичким питањима, имали бисмо заједнички фронт, који би био од неоцењиве вредности за све нас. Од кад постоји света, балканске народе пратила је једна судбина: ропство и слобода, па и зло и добро братски се делило. Па и сад их иста судбина гони. Ми данас морамо заборавити прошлост и почети нов живот. Наш опстанак не само политички него и економски није само питање садашњости него и будућности. Да бисмо прекинули једном за свагда, са старим методама које су спречавале општи заједнички рад, мораћемо сва спорна питања једном стрпљивом акцијом решавати тако да нам после свега тога остане чиста атмосфера, као чврста подлога за једну нову еру између свих балканских земаља. Треба да нађемо једно решење које ће бити од корисног утицаја на животне интересе балканских народа. Треба искрено и лојално желети споразум са својим суседима. Мир мора бити главни услов и регулатор целокупног нашег привредног и политичког живота. Дакле један овакав дух, прожет идејом мира и свесрдне сарадње између балканских земаља, победиће све тешкоће и неприлике које угрожавају свестрану сарадњу између суседа, на решавању привредних питања.

И раније је било покушаја да се ослободимо туђег утицајног притиска, али овога пута је тај покушај у остварењу. Шта више можемо рећи да су задњи напори надлежних кругова, за једно привредно ослобођење, крунисани сигурном победом, осигурањем мира и прометног живота код нас. Заједнички рад на решењу економских и опште привредних проблема наићиће на пуно разумевања код балканских народа, док један културни контакт и духовно зближење створиће један нов тип Балканаца, који ће бити нова си-

БАЛКАНСКЕ ВЕСТИ

Претседник Бугарске владе г. др. Георги Кјосеиванов дао је интервју за наш лист, у коме је, говорећи о односима Југославије и Бугарске, рекао:

„Пакт о вечном пријатељству је моћна гаранција љубави и братства. Пре тога ми смо се крвили и били и то све ко зна у чију је корист ишло. Пакт о вечном пријатељству је гаранција мира на Балкану.“

Наш виртуоз на виолини г. Златко Балоковић приредио је два врло успела концерта у Цариграду, којима је присуствовао цариградски валија г. Устунг, наш посланик у Анкари г. Аџемовић, наш генерални конзул у Цариграду г. Вукотић, целокупни дипломатски кор и чланови штампе Балканског споразума.

Група од преко стотину београдских лекара отпутовала је 20. о. м. у посету Грчкој. Наше лекаре дочекало је грчко Лекарско друштво. Они су били примљени у аудијенцију код грчког Краља Ђорџа. У Грчкој одржао је научна предавања професор београдског Медицинског факултета г. др. Лаза Ненадовић, шеф Интерне клинике Опште државне болнице проф. г. др. Димитрије Антић и шеф Инфекционог одељења Опште државне болнице г. др. Коста Тодоровић.

Група студената технике Београдског универзитета допутовала је у Софију 18. о. м., где је примљена код претседника Софијске општине. Студенти су посетили и разгледали познати бугарски угљени рудник Церник.

Једна група студената Загребачког универзитета, на позив бугарског Удружења образованих жена, посетила је 15. о. м. Софију, где им је приређен топао дочек. Студенти су даље отпутовали за Пловдив, Трново и Варну.

Управник Бугарске Народне банке г. Божилов и привредни директор бугарских државних железница г. Петков допутовали су у Београд и одржали конференције са гуверне-

ла и гаранција за мир на Балкану. Један овзак рад је неопходно потребан, јер данашње економске и привредне прилике код нас на Балкану, као и у целом свету, упућују нас на тешњу сарадњу, да би остварили најсветије идеале свију нас, а то је међусобно пријатељство и чување балканског интегритета од завојевачког империјализма туђинаца. То су главне црте карактеристике новог типа, за чување Балкана и општег мира. Драгоцени споразуми који су закључени и који су у пројекту да се остваре међу свим балканским земљама, јер су овим споразумима учињена озбиљна побољшања привредних прилика балканских земаља, а што је допринело тешњој сарадњи и искреном пријатељству.

ром наше Народне банке г. др. Радосављевићем, генералним директором г. Протићем и генералним директором наших државних железница г. Наумовићем. Г.г. Божилов и Петков вратили су се из Београда у Софију 20. о. м.

Заседање Југословенско - Бугарског задружног института завршено је у Софији. Одлучено је да се одмах приступи оснивању југословенско-бугарског задружног транспортног друштва и да се израде правила заједничког задружног осигуравајућег друштва. Идуће заседање одржаће се у Београду у другој половини маја.

Конвенција о ваздухопловном саобраћају између Југославије и Албаније потписана је 18. о. м. у Тирани од стране албанског Министра спољних послова и нашег посланика у Тирани г. Радоја Јанковића. Саобраћај ће почети 15. јуна авионима нашег Аеропута сваког другог дана на прузи Београд—Дубровник—Тирана и натраг.

Југословенско-грчки споразум о компензацијама продужен је до конца маја о. г.

Наш авионски саобраћај биће ове године знатно проширен. Аеро-пут, поред постојећих, отвара и неколико нових међународних ваздухопловних линија. 1. маја отвара се линија Београд—Сарајево свакодневно осим недеље; 2. маја отварају се линије Београд—Загреб и Београд—Скопље свакодневно осим недеље, недељна линија Београд—Скопље—Солун и линија Милано—Венеција—Загреб—Београд—Букурешт, коју ће експлоатисати подједнако наши, италијански и румунски авиони; 9. маја отвара се три пут недељна линија Београд—Софија; 15. јуна отварају се линије Београд—Сарајево—Дубровник, Љубљана—Сушак—Загреб, Дубровник—Сарајево—Загреб, Загреб—Беч—Брно—Праг и трипутнедељна линија Београд—Дубровник—Тирана.

Интервју софиског митрополита г. Стефана за Ускршње празнике.

„Ми ватрено волимо васкрслог из мртвих Христа, да благослови дело бугарско-југословенског братства... Пут је не само трасиран, него и очишћен. То је дело Свете солунске браће и завет Св. Јована Рилског, чудотворца и великог српског просветитеља Св. Саве. Тај спасилачки пут примили су творци бугарско-југословенског зближења Блаженопочивши мученик Краљ Александар Ујединитељ и мудри народни бугарски Краљ Борис III. И сада нека овим путем оба братска народа безбрижно иду и нека једнодушно певају „Христос васкресе“, са тврдом вером, да иза њих долази светла будућност, у којој ће васкрснути и сила и слава у идеалима реалног великог и ојачаног бугарско-југословенског братства, на трепет непријатеља.“

Албанија данас

ТИРАНА — ПРЕСТОНИЦА НАЈМАЊЕ ДАНАШЊЕ БАЛКАНСКЕ ДРЖАВЕ

Па ипак, и поред сјаја булеvara Тирана је пуна контраста. Два света: Оријент са лењим животом и Левантинац и Европа са својим брзим аутомобилима, агенцијама и са свима атрибутима своје културе и цивилизације.

Нове палате и уџерице. Хаотични стил за који зли језици тврде да је албански стил. У ствари то су контуре профила нове престонице.

Агенција „Сеса“ и „Скаја“ изграђују албански стил примењујући саа сретства нове технике на Балкану.

Нови новцати крајзлери, доцлови и старе рабатне кочије, са по једним упрегнутим коњем јуре асвалтом, са стране палате фантастичних стилова.

До велике трговине која продаје шешире „Борсалино“ и „Паница“ мала радња — касапница. И кафане. Безброј кафана. Најотменији локал, збориште албанске дипломатије јесте „Кафе Курсал“.

Осећа се просперитет у Тирани. Изградња нове Тиране даје могућности брзе, лаке и велике зараде. То условљава постојања многих финансијских друштава, која својим репрезентативним изгледом опсењује.

Ноћни живот Тиране струја по кафанама. Из кафане у кафану, које су уређене по типу бечких локала, пије се кава, мастика и корчанско пиво. Највише се од свих пића троши „Синалка“. Уз Синалку се воде „топли муабети“ и дипломатски разговори.

Пред сваком кафаном обавезни чистач ципела. Дечасти са колекцијама цигарета, продавци новина и продавци бадема.

Један лек (албанска новчана јединица три динара) не претставља велику своту. Лек је добио своје име по Александру Великом, јер према легенди Александар — Лек Велики, је рођени Албанац.

Прича ми пријатељ легенду о постанку Тиране:

У стара добра времена ловио је дан везир на ловиштима у околини данашње Тиране. Ту је наишао на гостољубивост једног бега који му је бављење учинио пријатним. Да би се захвалио везир је приликом поласка позвао бега да га посети у Цариград.

Прошло је много времена од лова када је бег једном приликом дошао код везира. Великан да би се одужио свом пријатељу упита га:

— Чиме хоћеш да те наградим?

Бег је одговорио:

— Хтео бих да ми Светли Падишах поклони једну текију где бих се Алаху молио.

Два широка модерна асвалтирана булеvara додирује се код општине:

Булевар Зогу I и Булевар Мусолини. У тим Булеварима сконцентрисана су надлештва и установе обновљене Албаније.

Бегова молба је удовољена. На месту данашње Старе џамије подигнута је била текија. Ускоро, пошто је ту била раскрсница трговачких путева бег је подигао склоништа за одмор трговачких каравана. Тако је ударен темељ данашњој престоници.

Једнога дана идући друмом бег наиђе на једног старца који се играо песком.

„Шта радиш? упитао је бег.

„По тир — рам“, „ја предем песак“.

Бег поведе овог човека у своје ханове и по његовом одговору назове насеље. То име сачувала је и данашња престоница.

Предем песак — „Тир—рам“! Изгледа да је бег била захватила економска криза његовог времена.

Тако тече живот Тиране по каванама. Табла, шеш-беш, билијар, карте, шах и легенде.

Код Кристала служи осамиаестогодишња Румунка Дуда. Она се са гостима споразумева нешто на Албанском, нешто на Италијанском, Румунском или Руском.

Многи Албанац данас говори Румунски. Веле, Дуда их научила.

Овог момента радио апарати у Булевару Мусолини и Булевару Зогу дају пренос из Београда. Маса света окупља се пред звучницима, јер се Београдска Радио станица најрадије слуша.

У Тирану је јако развијена проституција. Стандард проститутке представљају махом странкиње. Трговина белим робљем је невероватно развијена. Већином се роба довози из иностранства. По ноћним локалима сусрећате Талијанке, Гркиње, Немице, Францускиње и по где-где коју југословенску Мађарицу.

Има две врсте ових кућа. Прве су елитне, а друге за племс. „Фераро“ је скупа кућа. Жене су fine. „Мажестик“ је нешто јефтинији, али исто тако отмена кућа. „Одеон“ је отмен локал из којег се дружбенице могу повести кући. По свима овим локалима један час љубави таксира се са 150 динара.

Интерекантни су албански друмови. Исто тако су интересантни и Тиранске улице. Из баште „Курсала“ посматрам како ходају жене са фризуром „ала“ Лија де Пути. Сељанке. Посматрам кола чији точкови имају пречнике од 130—180 сантиметара, а једва миле терани биволским погоном.

И жене са тешким бременом. Водоноше...

Из размишљања ме трже пуцањ Пренем се. Цела Тирана јури. Мало касније сазнам: ватра!

Осигурање — или плам нове изградње...

Михаило Чујовић.

НАША ПРИЧА

Д. Николопулос

ИЗИГРАО СВЕЦА

„Свети Јоване, заштитниче мој, прибегни ми у помоћ! Не могу више! Ево Ускрс долази и без твоје помоћи нећу моћи да се извучем... Нећу имати ново одело, ни нове ципеле! И ништа за моју децу. А црвена јаја, како ћемо их обојити? Сви моји стари имали су ускршње јагње, а ја нећу имати ни један залогај! Тешко, тешко мени! Нисам ти никад досађивао, никада ти нисам тражио милост. Ово је прво добротинство које ти тражим. Надам се да ми нећеш одбити твоју помоћ у стању у коме се налазим“.

На коленима пред кипом Св. Јована, у сеоској цркви, мајстор Ђорђе изговараше своју молитву.

Пошто је више пута пао на колена, мајстор Ђорђе продужи, пун вере и кајања:

„Св. Јоване, заштитниче мој, сада ћу ти поверити повод мојој молитви: помози ми да украдем кир Стефановог белца и видећеш какву продам коња на сеоском вашару у околини и ми ћемо добит поделити. Са половином од добитка даћу да се поново позлати твој свети кип и са другом половином, купићу све што мојој породици треба. Видиш, свече мој, калико сам праведан! Али исто тако и ти немој да ми одбијеш твоју помоћ!“

Изрекавши ово, мајстор Ђорђе ућута. Паче поново да пада на колена, упали једну свећу и припреми се да оде. Али одједном, предомисливши се, додаде тихо:

„Св. Јоване, заштитниче мој, извини ме што ти досађујем! Опрости ми што ти исповедих моју невољу. Учини да се дочепам кир Стефановог белца и видећеш какву ћу ти лепу златну икону начинити! Моћи ћеш да се хвалиш међу свима другим свецима у рају!“

Прекрсти се, паде на колена пред ликом Св. Богородице и напусти цркву, пун задовољства и наде.

Чим паде ноћ, мајстор Ђорђе се упути кир Стефановој кући. Мрак прикриваше његово кретање, а снажан ветар, који тутнећи дрмаше дрвеће, покриваше бат његових тешких чизама. Прескочи преко зида од ограде, уђе у коњушницу, ухвати белца и, отворивши изнутра сасвим лагано капију, одведе себи жељену пљачку.

Завеже коња у сред дворишта, и на светлости једне лампе, мирне савести обоји црним лаком сап животиње.

„— Са овим пегама, говораше он сам себи, нико неће моћи да препозна кир Стефановог коња. Могу сасвим мирно ићи на вашар. Кир Стефос може такође доћи, неће се никад сетити да је ово његов коњ.“

Завршивши посао, одвоји се у страну, и посматрајући из раздаљине коња, узвикну:

„Св. Јоване, заштитниче мој, нека се твоје име слави за помоћ коју си ми пружио!“

Док се је лак сушио, мајстор Ђорђе седе за свој мали астал, упали лампу и запали своју лулу, филозофирајући уз густе димове. Али док он тако размишљаше, пронађе да није добро прорачунао у погледу новца којег ће му коњ донети. Тoliko за одећу, толико за ципеле, толико за јагње... а пола свецу! Узалуд је заокругљивао цену коња, узалуд сводио своје рачуне, половина није била довољна за потребну куповину.

Најзад, огорчен, снажно удари песницом о астал.

„Ја сам био заиста луд да обећавам половину! То је сувише, превише. Ја сам глупак! Требао сам рећи пола од пола, или најпре, не, половина половине од половине... то би боље вредело! Толико за одећу, толико за ципеле, толико за јагње... а толико за Св. Јована, мога заштитника! И још ја сам веома добар! Јер на крају крајева, ја сам свршавао посао... и по овако гадном времену!.. Шта је он учинио, Св. Јован? Помагао ме је, то је све! И најзад шта ја знам? Ја, ја га нисам видео! Сви су они једнаки, ти свеци. Да ме жандарми ухвате, ја ћу бити ухапшен, а не он!“

Мајстор Ђорђе уздахну, врло забринут, наби прстом дуван у лулу, повуче дубоко један дим и додаде тихо:

„Нека буде, држим реч. Обећао сам му половину, треба да му дам половину. Када се да реч, треба је одржати. Јер ако се други пут нађем у невољи, ниједан светац ми неће помоћи“.

Доневши ову одлуку, изађе у двориште, увери се да се је коњ осушио, и припреми се да иде на вашар.

Ветар, који је мало пре дувао, беше сада престао; небо се беше разведрило а звезде сијаху. Бејаше заиста задовољство дуго путовати по тако свежем времену, а требало је путовати пет до шест сати. Али пет или шест сати нису ништа за некога коме је савест мирна.

Кад свану, одлучи да се мало одмори. Завеза коња за једно дрво, извали се на један камен и поново запали лулу. — Једна необична нервоза беше га обузела. Није баш увек рентабилно одржавати реч. Ићи целу ноћ да би се дошло до циља!

Чу се кукурекање једног петла у близини.

Пискав и подругљив глас трже мајстор Ђорђа. Једним скоком диже се, покуша да се оријентише у слабој дневној светлости и опазив кров једног мајура: кукурекање се понови. Прескочити један јарак, потрчати за брбљивим двоножцем и дочепати га се, беше посао од једног момента. Испуњен радостју, мајстор Ђорђе се враћа свом коњу, одвезује га од дрвета и полази на пут, држећи једном руком коња за улар, а другом за краке петла.

Пола сата доцније, срете једног сељака.

— Добар дан пријатељу, куда тако рано?

— Добар дан, идем на вашар, а ти, куда водиш овог коња?

— И ја идем на вашар да продам петла и коња.

— Колико тражиш за коња?

— Продајем га заједно са петлом.

— Али ја хоћу само коња, имам доста живине и петлова на мајуру. Не треба ми овај.

— Много ми је жао, каже мајстор Ђорђе. Купићеш и петла или ниједно ни друго. Видиш, ове две животиње толико су навикнуте у заједничком животу, да немам срца да их раздвојене продајем.

— Добро колико тражиш за њих два?

— Тридесет златника, одговори одлучно мајстор Ђока. Двадесет девет и по за петла а пола за коња.

— Сто му громова! викну сељак, — Ти си луд, пријатељу! Можда си се преварио и побркао једно с другим: двадесет девет и по за коња а пола за петла!

— Нисам нимало луд, плаћај! Паметнији сам од тебе, знај то. Кажем ти: Хоћу двадесет девет и по за петла а пола наполеона за коња.

— Најзад шта ми се тиче! За мене, то је сасвим свеједно! Ево ти твојих тридесет наполеона. Да је од злата, твој петао, не би толико вредео.

Мајстор Ђока стрпа новац у џеп, предаде коња и петла сељаку и ухвати поштанска кола да се поврати своје заштитнику. Стигавши у село, обиђе све дућане да би извршио потребне куповине за Ускрс: ново одело, нове чизме, јагње, боју за јаја и помилу корисних и пријатних потреба.

Пред вече оде у цркву: Упали свећу, паде на колена пред кипом Свеца и сузним очима од радости и великог којања отпоче:

— Св. Јоване, заштитниче мој, твојом благословеном помоћи ја сам украо коња и продао за два талира; један за тебе, један за мене. Сада можеш схватити да један талир није довољан да се твоја икона позлати. Али то не чини ништа. Важно је да сам ја одржао своју реч.

Нашта се мајстор Ђока поклонил Свецу, убаци један талир у кутију, и сасвим задовољан изађе из цркве...

ХОТЕЛ ИМПЕРИАЛ

БЕОГРАД

Васна ул. 19 — Телефон 26-911

Препоручује: своје удобне спаваће собе, као и добру домаћу кујну. Цене солидне.

Д Р Ж А В Н А К Л А С Н А Л У Т Р И Ј А

Како је измењени лутријски план и у протеклом 35 колу са својим интересантним изменама наишао на велико одобравање код купаца срећака, јер су скоро све срећке узете од стране облашћених продаваца и њихових потподаваца распродате, то је Државна класна лутрија тај исти план оставила у важности и за насутпајуће 36 коло срећака.

Срећке I класе 36 кола готове су и пуштене у продају 15 марта об. год. у 100.000 целих срећака са извлачењима и то:

I	класа	13 и 14	априла	1938	год.
II	„	10 и 11	маја	1938	„
III	„	9 и 10	јуна	1938	„
IV	„	7 и 8	јула	1938	„
V	„	од 11 до закључно 22	августа у Београду и од 26 августа до закључ. 7 септембра у Скопљу		

Цена срећкама за сваку класу следећа је: једна цела Дин. 200.—; једна половина Дин. 100.— и једна четвртина Дин. 50.—

Укупна вредност добитка износи

Дин. 64.000.000.—

У овом колу има 8 премија и то: од 2.000.000.— 1.000.000.— 3 по 500.000.— и 1 од 400.000 и 2 по 300.000. Поред ових премија има и огроман број добитака од по Дин. 200.000.— 100.000.—; 80.000.— 60.000 50.000.—; 40.000.—; 34.000.—; 30.000.—; 25.000.—, 20.000.—, 15.000.—, 12.000.—, 10.000.—, и т. д.

У најсрећнијем случају могућим спајањем премија и добитака у V класи може се добити на једној срећки

Дин. 3,200.000.—

За исплату добитака јамчи држава Краљевине Југославије.

Срећке се могу добити код облашћених продаваца и њихових потпродаваца срећака, којих има скоро у свим већим местима.

Ближа упутства са лутријским планом и општим правилима добијају се на захтев бесплатно код свих облашћених продаваца срећака.

Куповањем срећака Државне класне лутрије сваки појединац поред личне користи коју може да има, уједно помаже народну привреду, занатство, индустрију и инвалиде, јер се чист приход од продаје срећака сразмерно дели у напред пом. сврхе.

Државна Хипотекарна Банка

Краљевине Југославије

(пређе Управа Фондова основана 1862 године)

БАНКОМ УПРАВЉА НЕЗАВИСАН УПРАВНИ ОДБОР

Централа у Београду

ГЛАВНИ ФИЛИЈАЛИ: Загреб, Љубљана, Сплит, Сарајево, Цетиње, Нови Сад, Ниш, Скопље и Баља Лука
А Г Е Н Ц И Ј Е: Крагујевац, Ваљево, Чачак, Земун, Петровград, Битољ и Пријепоље

Главни послови банчини:

Ручује свим државним и јавним фондовима: депозитима, пупилним и црквеним капиталима, манастирским, општинским и задужбинским новцем итд.

Емитује обвезнице и заложнице Прима улоге на штедњу

Одобрава зајмове на непокретност, и општинама и самоуправним телима на прирез и приход.

Есконтује менице новчаних завода

Ломбардује хартије од вредности, акције Народне банке и Привилеговане аграрне банке и благајничке записе Министарства финансија. Есконтује наредне купоне са својих заложница доларске емисије (Селигман) које су инстрификовани у Краљевини

За све банчане обавезе јамчи држава

За сва обавештења обратите се на адресу:

Државна Хипотекарна Банка, Београд
или њеним филијалама